

Важливу роль для педагога відіграє діяльнісний компонент толерантності, що здатний проявлятися через систему оцінки та контролю всіх учасників під час навчально-виховного процесу через сприймання учня таким, яким він є, не зважаючи на індивідуальні особливості та якості; розуміння світогляду та права дитини на власну думку [11]. Реалізація цього компоненту можлива через співпрацю вчителя та учня як виду педагогічної взаємодії.

Отже, кожен учитель має мати чітко сформовані педагогічні здібності. Педагогічні здібності – це індивідуальні особливості вчителя, що сприяють здійсненню успішної педагогічної діяльності. За новим Законом України «Про вищу освіту», значна увага приділяється формуванню професійної компетентності майбутніх педагогів як динамічному процесу набуття знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, що визначають здатність особистості успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти [9].

Література

1. Адольф В.А. Профессиональная компетентность современного учителя: монография. Красноярск: КрГУ, 1998. 286 с.
2. Каган М.С. Світ спілкування. М осква: Просвещение, 1987. 256 с.
3. Сухомлинський В. О. Вибрані твори: В 5-ти т. Т. 2. Київ: Радянська школа, 1976. 670 с.
4. Навчальний процес у вищій педагогічній школі: Навч. посіб. / За заг. ред. акад. О. Г. Мороза. Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2001. 337 с.
5. Основи педагогічної творчості та майстерності / за заг. ред. Н. В. Гузій. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2008. 168 с.
6. Самохвалова А. Г. Ступени самовоспитания личности: учеб.-метод. пособие. Кострома: Костром. гос. ун-т, 2017. 178 с. URL: https://ksu.edu.ru/files/INSTITUTS/IPP/UMetod_materialy/Stupeni_samovospitaniya_lichnosti_KGU.pdf.
7. Професійне самовиховання майбутнього педагога / Педагогіка / Вступ до педагогічної професії веб-сайт URL:
8. https://pidru4niki.com/14990318/pedagogika/profesyine_samovihovannya_maybutnogo_pedagoga.
9. Галузевий стандарт вищої освіти. Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра за спеціальністю 6.010101 Дошкільне виховання напряму підготовки 0101 Педагогічна освіта. Київ: Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2006. 258 с.
10. Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII . Закон України, ухвалений Верховною Радою України 1 липня 2014 року.

СИСТЕМА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ У ФРАНЦІЇ

Швець О. І.
Студентка ННІПППФВК
Науковий керівник – доц. Опушко Н.Р.

У Франції функціонує диференційована багатоступенева система соціальної освіти, що ґрунтується на ранній професійній орієнтації, яка починається на рівні загальноосвітньої школи. Основними суб'єктами підготовки соціальних працівників є територіальні громади, комуни, генеральні ради, соціальні заклади та служби для дітей і дорослих, дезадаптованих осіб,

державні установи, лікарні, соціальні служби, притулки. Система підготовки побудована за принципом неперервної освіти, що дозволяє фахівцям постійно вдосконалювати свої професійні вміння, підвищувати рівень кваліфікації, оволодіти новими спеціальностями на основі вже отриманих дипломів, а підприємствам/роботодавцям дозволяє контролювати рівень фахової компетентності своїх працівників.

Більшість навчальних закладів, що здійснюють підготовку фахівців соціальної сфери у Франції включені до системи вищої освіти: недержавні освітні заклади (асоціації, регіональні інститути соціальної роботи, що дають можливість отримати початкову, середню професійну та вищу професійну освіту I-II циклів у галузі соціальної роботи) та державні освітні заклади – загальноосвітні та професійні ліцеї, університети, університетські технологічні інститути, що відкривають можливості для здобуття початкової, середньої та вищої професійної освіти I-III циклів [4, с.55-56]. Уряд Франції відповідальний як за державні так і недержавні навчальні заклади та бере на себе більшість витрат із їх утримання.

Значна частина підготовки фахівців соціальної сфери зосереджена у регіональних інститутах соціальної роботи. Вони є громадськими або приватними закладами, на які покладається завдання здійснювати професійну підготовку соціальних працівників і сприяти розвитку наукових досліджень у професійному соціальному середовищі. Державні навчальні заклади здійснюють підготовку фахівців з соціальної роботи порівняно недавно і представлені, в основному, загальноосвітніми й професійними ліцеями, університетами, університетськими технологічними інститутами [4, с. 54]. Вони забезпечують підготовку адміністративних і управлінських кадрів з різних соціальних спеціальностей. Варто зазначити, що лише державні заклади освіти дають можливість здобути окрім початкової, середньої професійної та вищої професійної освіти I та II циклів, ще й вищу освіту III циклу.

Крім підготовки в навчальних закладах на території Франції, студенти та вже дипломовані соціальні працівники мають змогу скористатись програмами професійної мобільності в країнах-членах Європейського Союзу. В кожному навчальному закладі, який здійснює підготовку соціальних працівників є власний педагогічний (технологічний) проєкт, основою якого є загальнодержавна програма професійної підготовки, що розроблена для кожної зі спеціальностей соціальної роботи. Програми професійної підготовки для більшості соціальних спеціальностей укладаються Міністерством праці, соціальних зв'язків, сім'ї та солідарності (асистент соціальної служби, керівник соціального закладу чи служби соціального втручання, фахівець із вищою освітою в галузі соціальної роботи, фахівець із надання медико-психологічної допомоги, технік із соціального та сімейного втручання, помічник у соціальному житті, радник із питань соціальної та сімейної економіки, сімейний медіатор). Окремі спеціальності знаходяться у підпорядкуванні інших міністерств: Міністерства національної освіти (спеціалізований вихователь, технічний спеціалізований вихователь, вихователь дітей дошкільного віку, монітор-вихователь), Міністерства у справах молоді та спорту (аніматор, асистент техніка-аніматора з питань молоді та спорту, технік-аніматор із питань народної освіти, керівник проєктів анімації та розвитку), Міністерства юстиції (вихователь із юридичного захисту молоді) [1, с.70].

Навчальний план з підготовки соціальних працівників у Франції – це індивідуальний план підготовки студента на весь період навчання, у цьому документі фіксуються вивчені предмети, успішність студента та проходження ним різних видів практики. Програма професійної підготовки соціального працівника включає інваріантну та варіативну частини, що охоплюють теоретичне та практичне навчання. Інваріантна частина включає блоки обов'язкового вивчення, мета яких полягає в ознайомленні студентів з основами професійної діяльності, формування у них знань про основні групи та потреби клієнтів, вмінь і навичок професійної діяльності та спілкування. Варіативна частина дозволяє навчальним закладам вносити у програму зміни відповідно до специфіки соціальної роботи у регіоні та попиту на фахівців різних соціальних спеціальностей. На вивчення вибіркового навчальних дисциплін припадає близько 20% обсягу навчального часу [2, с. 14].

На теперішній час система підготовки фахівців соціальної сфери різних спеціальностей у Франції здійснюється за такими освітніми рівнями: допрофесійна освіта; початкова професійна освіта; середня професійна освіта; вища професійна освіта, що включає три цикли навчання; післядипломна професійна освіта. Допрофесійна підготовка майбутніх фахівців соціальної сфери здійснюється на підготовчих курсах, які функціонують при більшості навчальних закладів, у процесі волонтерської діяльності та учнівства. На кожному із рівнів професійної освіти здійснюється підготовка фахівців соціальної сфери відповідного рівня кваліфікації, де п'ятий є найнижчим, а перший – найвищим.

V рівень прирівнюється до початкової професійної освіти і представлений фахівцями, рівень підготовки яких підтверджений свідоцтвом про професійну освіту, сертифікатом про професійну підготовку або ж свідоцтвом про професійну підготовку дорослих: помічник у соціальному житті, фахівець із надання медико-психологічної допомоги, асистент техніка-аніматора з питань молоді та спорту.

IV рівень (середня професійна освіта) презентується фахівцями із професійним свідоцтвом, які мають свідоцтво про технічну освіту чи ступінь професійного або технологічного бакалавра: технік із соціального та сімейного втручання, технік-аніматор із питань народної освіти. Цей рівень кваліфікації передбачає засвоєння фахівцем теоретичних знань у більшому об'ємі. Професійна діяльність фахівців V-IV рівнів кваліфікації в основному носить виконавчий (технічний) характер і характеризується обмеженою самостійністю працівника в процесі її здійснення.

III рівень (вища професійна освіта I циклу). Фахівці з підготовкою даного рівня володіють університетським дипломом про технологічну освіту, свідоцтвом про вищу технічну освіту чи іншим документом про закінчення I циклу вищої освіти: аніматор, асистент соціальної служби, спеціалізований вихователь, радник із питань соціальної та сімейної економіки, вихователь дітей дошкільного віку, технічний спеціалізований вихователь. Фахівець цього рівня володіє глибокими знаннями та вміннями, проте, його підготовка не передбачає засвоєння наукових знань із дотичних галузей. Отримана підготовка дозволяє здійснювати професійну діяльність самостійно.

II та I рівні (вища професійна освіта II циклу) ведуть до отримання ступеня ліценціата – II рівень чи магістра – I рівень. На цьому рівні здобувачі

вивчають наукові основи професії, засвоюють знання, необхідні для досліджень, проведення експертизи з різних питань, формується самостійність працівника при здійсненні ним професійної діяльності [1, с.69-70].

Система соціальної освіти Франції базується на низці принципів: принцип почергового навчання, коли теоретичне навчання чергується з періодами практики у різноманітних освітніх закладах, соціальних службах, установах та організаціях; принцип міждисциплінарного підходу до навчання, принцип індивідуалізації навчання, що забезпечує введення фахівця в систему підготовки, яка у своїх формах та способах організації має враховувати попередній досвід діяльності особи у сфері соціальної роботи; різні формальні аспекти, що можуть виникати в процесі підготовки за принципом почергового навчання; специфічну форму засвоєння знань кожним індивідом, принцип модульної організації освітнього процесу, полягає в поділі навчального блоку на модулі; принцип моделювання професійної діяльності в освітньому процесі передбачає виконання студентами вправ, що імітують майбутню професійну діяльність [3, с. 112-113];

Аналіз сучасного стану розвитку системи соціальної освіти Франції дає змогу визначити основну його характеристику, а саме усвідомлення того, що переосмислення значення та ролі соціальної роботи в суспільстві веде до розширення сфер діяльності фахівців соціальної сфери, виконуваних ними функцій і вимагає пошуку нових підходів до організації та здійснення соціальної освіти. Відбувається розширення переліку освітніх послуг і ґрунтується на принципах багаторівневості системи підготовки; різноманітності, гнучкості та динамічності освітнього процесу, що має відповідати новим вимогам часу, особистісної спрямованості та свободи вибору.

Література

1. Борозна Г. В. Особливості підготовки соціальних працівників у структурі соціальної роботи Франції. Практична психологія та соціальна робота. 2005. № 9. С. 69–71.
2. Лещук Г. В. Система професійної підготовки фахівців соціальної сфери у Франції : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти». Тернопіль, 2009. 20 с.
3. Лещук Г. В. Особливості організації практичної підготовки соціальних працівників у Франції. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету. Серія : Педагогіка. 2005. № 2. С. 111–115.
4. Мигович І.І. Теоретичні й організаційно-методичні аспекти підготовки фахівців для соціальної роботи. Соціальна робота в Україні: теорія і практика. 2002. № 1. С. 53–61.
5. Ничкало Н.Г. Сучасні тенденції і проблеми неперервної професійної освіти. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: зб. наук. Праць. АПН України. Інститут педагогіки і психології професійної освіти. Київ ; Вінниця, 2000. С. 7–14.

ВІРТУАЛЬНА ЕКСКУРСІЯ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ МЕТОД НАВЧАННЯ

Шпарковська М. М.

***Студентка факультету історії, права і публічного управління
Науковий керівник – доц. Волошина О. В.***

З давніх часів люди мріяли про пересування у просторі, а з появою комп'ютерів та розвитком мережі Інтернет ця мрія стала реальністю. Кому-